

Törvénytervezet a Büntető törvénykönyv módosításáról és kiegészítéséről

Teljes magyar fordítás

Szerző és benyújtó

Marian Georgiev Ivanov ügyvéd

Szófiai Ügyvédi Kamara

A szerző jogszabály-fejlesztési javaslata, amelyet a Bolgár Köztársaság Alkotmányának 45. cikke és a normatív jogi aktusokról szóló törvény 18. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján nyújtott be. Nem törvénykezdeményezési joggal rendelkező személy vagy szerv által hivatalosan beterjesztett törvényjavaslat. A javaslat nem minősül elfogadott törvénynek vagy hatályos jognak.

Fordítási tájékoztató

A fordítás tájékoztatási célokat szolgál, és nem hiteles fordítás. A bolgár eredeti az irányadó. A lefordított PDF nem tartalmazza az eredeti elektronikus aláírását.

A kísérőlevél, a javasolt rendelkezések, az indokolás és a források teljes fordítása. A cikkek megjelölései megőrzik eredeti cirill betűs utótagjaikat. Az eredeti oldalak jelölései a bolgár PDF-re utalnak; a fordítás saját oldalszámozást használ. A kifejezések bolgár intézményeket és eljárásokat írnak le, más jogrendszerhez való hozzáigazítás nélkül.

Bolgár eredeti: ZID_NK_25.09.2026.pdf

Az eredeti fájl SHA-256-értéke: DDCF54B5DB599FBD4E8A6538AEE8C629A50581AE02138F973E04EE6892FDEB9E

A BOLGÁR EREDETI 01. / 21. OLDALA

AZ IGAZSÁGÜGYI MINISZTERNEK

A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG MINISZTERTANÁCSÁNAK

A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG NEMZETGYŰLÉSÉNEK

a Nemzetgyűlés elnökén keresztül

a Jogi Bizottság elé utalás iránti kérelemmel

JAVASLAT A JOGSZABÁLYOK FEJLESZTÉSÉRE

az Alkotmány 45. cikke és a normatív jogi aktusokról szóló törvény 18. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján

Szerző és benyújtó: Marian Georgiev Ivanov ügyvéd

Szófiai Ügyvédi Kamara, egyéni ügyvédi nyilvántartási szám: 1800713910

Kapcsolattartási e-mail: ivanov.bg.sf@gmail.com

Levelezési cím: Aleksandar S. Pushkin sugárút 84A, Boyana városrész, Szófia 1616.

A Bolgár Köztársaság Alkotmányának 45. cikke és a normatív jogi aktusokról szóló törvény 18. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján saját nevemben benyújtom a Büntető törvénykönyv módosításáról és kiegészítéséről szóló törvénytervezetet, indokolásával együtt, a jogszabályok fejlesztésére irányuló javaslatként. A tervezet a Büntető törvénykönyv, a Büntetőeljárás törvénykönyv és az igazságszolgáltatási törvény módosítására és kiegészítésére irányuló javaslatcsomag része.

Kérem az igazságügyi minisztert, hogy szervezze meg a szakmai értékelést, és a javaslat elfogadása esetén tegye meg a szükséges lépéseket a Minisztertanács elé mérlegelésre kerülő törvénytervezet előkészítéséhez.

Kérem a Minisztertanácsot, hogy az Alkotmány 87. cikkének (1) bekezdése szerinti hatáskörére tekintettel értékelje a javaslatot, és kedvező értékelés esetén rendelje el a törvénykezdeményezési jog gyakorlásához szükséges előkészítő munkát.

Kérem a Nemzetgyűlés elnökét, hogy utalja a javaslatot a Jogi Bizottság elé, és bocsássa a Nemzetgyűlés tagjai rendelkezésére megismerés, a meghatározott eljárás szerinti megvitatás és a törvénykezdeményezési jog gyakorlásának mérlegelése céljából.

Kérem a beérkezési iktatószámáról, az illetékes hatóság elé utalásról és az elbírálás eredményéről való értesítést a Biztonságos Elektronikus Kézbesítési Rendszeren (SSEV) keresztül, a fent megadott e-mail-címre küldött további értesítéssel.

A BOLGÁR EREDETI 02. / 21. OLDALA

Tervezet

TÖRVÉNY A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV MÓDOSÍTÁSÁRÓL ÉS KIEGÉSZÍTÉSÉRŐL

(Kihirdetve: Állami Közlöny, szám: 26 / 1968; helyesbítve: szám: 29 / 1968; módosítva és kiegészítve: szám: 92 / 1969, számok: 26 és 27 / 1973, szám: 89 / 1974, szám: 95 / 1975, szám: 3 / 1977, szám: 54 / 1978, szám: 89 / 1979, szám: 28 / 1982; helyesbítve: szám: 31 / 1982; módosítva és kiegészítve: szám: 44 / 1984, számok: 41 és 79 / 1985; helyesbítve: szám: 80 / 1985; módosítva és kiegészítve: szám: 89 / 1986; helyesbítve: szám: 90 / 1986; módosítva és kiegészítve: számok: 37, 91 és 99 / 1989, számok: 10, 31 és 81 / 1990, számok: 1 és 86 / 1991; helyesbítve: szám: 90 / 1991; módosítva és kiegészítve: szám: 105 / 1991, szám: 54 / 1992, szám: 10 / 1993, számok: 50, 97 és 102 / 1995, szám: 107 / 1996, számok: 62, 85 és 120 / 1997, számok: 83, 85, 132, 133 és 153 / 1998, számok: 7, 51 és 81 / 1999, számok: 21, 51 és 98 / 2000, számok: 41 és 101 / 2001, számok: 45 és 92 / 2002, számok: 26 és 103 / 2004, számok: 24, 43, 76, 86 és 88 / 2005, számok: 59, 75 és 102 / 2006, számok: 38, 57, 64, 85, 89 és 94 / 2007, számok: 19, 67 és 102 / 2008, számok: 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 és 102 / 2009, számok: 26 és 32 / 2010, számok: 33 és 60 / 2011, számok: 19, 20 és 60 / 2012, számok: 17, 61 és 84 / 2013, számok: 19, 53 és 107 / 2014, számok: 14, 24, 41, 74, 79 és 102 / 2015, számok: 32, 47, 83 és 95 / 2016, számok: 13, 54, 85 és 101 / 2017, szám: 55 / 2018, számok: 1, 7, 16 és 83 / 2019, számok: 13, 23, 28, 44, 88, 103 és 108 / 2020, számok: 9 és 84 / 2021, számok: 53 és 79 / 2022, számok: 10, 67, 82 és 84 / 2023, számok: 23, 39, 41 és 42 / 2024, számok: 49, 50, 54, 60, 61, 64, 65, 87 és 115 / 2025, számok: 27, 32 és 55 / 2026)

§ 1. A 23. cikk a (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az összbüntetés meghatározásakor a bíróság mérlegeli annak végleges tartamának vagy mértékének arányosságát a halmazatba tartozó bűncselekményekkel, azok számával és súlyával, valamint az okozott sérelmek összességének jellegével és mértékével. A bíróság külön indokolja a 24. cikk alkalmazását vagy alkalmazásának mellőzését.”

§ 2. A 38a. cikk (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Életfogytig tartó szabadságvesztés csak akkor szabható ki, ha azt az adott bűncselekményre a törvény előírja, a konkrétan elkövetett bűncselekmény kivételesen súlyos, és a 36. cikk szerinti célok határozott tartamú szabadságvesztéssel nem érhetők el. A bűncselekmény minősítő körülményének, ideértve a különösen súlyos esetet, a fennállása önmagában nem igazolja e feltételek teljesülését. A bíróság minden egyes feltételt külön indokol.”

§ 3. A 39. cikk (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Kivételesen a szabadságvesztés tartama harminc évig terjedhet az életfogytig tartó szabadságvesztés átváltoztatásakor, több bűncselekmény esetén a 24. cikk és a 27(1) cikk alapján, valamint e törvénykönyv Különös Részében kifejezetten meghatározott esetekben.”

§ 4. Az 54. cikk a (3)-(5) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1) bekezdés szerinti mérlegelés során a bíróság sorrendben figyelembe veszi:

1. az okozott sérelmek és a létrehozott konkrét veszély jellegét és mértékét;
2. a bűnösség alakzatát és fokát, az elkövetés módját és az elkövető közrehatását;
3. az enyhítő és súlyosító körülményeket, az 56. cikk betartásával;
4. az elkövető személyiségére, életkorára, egészségi állapotára és a bűncselekmény utáni magatartására vonatkozó, a büntetés céljai szempontjából releváns adatokat, ideértve a sérelmek korlátozására és helyreállítására tett erőfeszítéseket.

(4) A bíróság megjelöli azokat a körülményeket, amelyek a választott büntetési nem és mérték meghatározásához vezettek, és azt, hogy azokat összességükben miként értékelte. Ha a törvény enyhébb büntetés kiszabását lehetővé teszi, a bíróság kifejti, hogy az miért nem elegendő a 36. cikk szerinti célok eléréséhez.

A BOLGÁR EREDETI 03. / 21. OLDALA

(5) A hallgatáshoz való jog gyakorlása, a vád vitatása és az eljárási jogok jogszerű gyakorlása nem minősül súlyosító körülménynek. Más bűncselekmény elkövetésére vonatkozó, nem bizonyított vád nem alapozhatja meg annak megállapítását, hogy az elkövető fokozott veszélyt jelent a társadalomra.”

§ 5. A 115. cikk helyébe a következő rendelkezés lép:

„115. cikk. Aki mást szándékosan megöl, emberölésért tizenöt évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.”

§ 6. A 116(1) cikkben, a 12. pontot követő szövegrészben a „tizenöt évtől húsz évig” szöveg helyébe a „húsz évtől harminc évig” szöveg lép.

§ 7. A 124. cikk az (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A (2) és (4) bekezdés szerinti esetek kivételével, ha az (1) bekezdés szerinti halált a 128(3) cikk, a 131(3) cikk vagy a 131a(2) cikk szerinti súlyos testi sértés következtében okozzák, a büntetés tíz évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés; ha pedig a testi sértés veszélyes visszaesésnek minősül, tizenöt évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.”

§ 8. A 128. cikk a (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha az elkövető szándéka a (2) bekezdésben felsorolt sérülések valamelyikének okozására irányult, a büntetés öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.”

§ 9. A 131. cikk a (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha a súlyos testi sértést a 128(3) cikk szerinti körülmények között okozzák, a büntetés:

1. az (1) bekezdés szerinti esetekben hét évtől huszonöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés;
2. a (2) bekezdés szerinti esetekben tíz évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.”

§ 10. A 131a. cikk a következőképpen egészül ki:

1. A jelenlegi szöveg jelölése (1) bekezdésre változik.

2. A cikk a (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Ha az (1) bekezdés szerinti súlyos testi sértést a 128(3) cikk szerinti körülmények között okozzák, a büntetés tizenkét évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.”

§ 11. A 149. cikk a (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) E cikk rendelkezései annyiban alkalmazandók, amennyiben a cselekmény nem valósít meg a 152. cikk szerinti bűncselekményt.”

§ 12. A 150. cikk az (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) E cikk rendelkezései annyiban alkalmazandók, amennyiben a cselekmény nem valósít meg a 152. cikk szerinti bűncselekményt.”

A BOLGÁR EREDETI 04. / 21. OLDALA

§ 13. A 151. cikk a (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) E cikk rendelkezései annyiban alkalmazandók, amennyiben a cselekmény nem valósít meg a 152. cikk szerinti bűncselekményt.”

§ 14. A 152. cikk helyébe a következő rendelkezés lép:

„152. cikk. (1) Aki más személlyel annak szabadon adott beleegyezése nélkül szexuális behatolást végez, nemi erőszakért öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés hét évtől huszonöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha:

1. a sértett tizennyolcadik életévét nem töltötte be;
2. a sértett az elkövető leszármazója vagy örökbefogadott gyermeke;
3. a cselekmény ismételt bűnelkövetésnek minősül.

(3) A büntetés tíz évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha:

1. a cselekményt két vagy több személy követi el;
2. közepes súlyú testi sértést okoznak;
3. a cselekmény öngyilkossági kísérlethez vezet;
4. a cselekményt azzal a céllal követik el, hogy a sértettet későbbi szeméremsértő szexuális cselekményekbe vagy prostitúcióba vonják be;
5. a cselekmény veszélyes visszaesésnek minősül.

(4) A büntetés tizenöt évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha:

1. a sértett tizenhatodik életévét nem töltötte be;
2. súlyos testi sértést okoznak;
3. a cselekmény öngyilkossághoz vezet;
4. a cselekmény különösen súlyos esetnek minősül.

(5) E cikk értelmében szexuális behatolás:

1. más személy hüvelyébe, végbélnyílásába vagy szájába hímveszővel történő behatolás;
2. más személy hüvelyébe vagy végbélnyílásába más testrészrel vagy tárggyal történő behatolás, ha a cselekmény - jellege, célja és az elkövetés körülményei alapján - szexuális természetű;
3. az 1. vagy 2. pont szerinti cselekménynek a sértett által az elkövetőn vagy harmadik személyen történő végrehajtása a sértettre gyakorolt kényszer hatására.

(6) A beleegyezés akkor szabadon adott, ha az a konkrét cselekmény jellegét megértő és választásra képes személy szabad akaratából ered, és azt szavakkal vagy egyértelmű magatartással fejezik ki. A beleegyezés a konkrét cselekményre vonatkozik, és bármikor visszavonható. A hallgatás, a fizikai ellenállás hiánya, korábbi szexuális kapcsolatok

A BOLGÁR EREDETI 05. / 21. OLDALA

vagy fennálló házassági vagy más intim kapcsolat önmagukban nem igazolják a beleegyezést.

(7) Nincs szabadon adott beleegyezés, ha a cselekményt erőszakkal vagy fenyegetéssel követik el, ha a sértett alszik, eszméletlen, vagy állapota miatt nem képes a cselekményt megérteni vagy akaratát kifejezni, illetve ha az elkövető függőségi vagy felügyeleti viszonyt úgy használ fel, hogy az kizárja a szabad választás lehetőségét.

(8) Az e cikk szerinti bűncselekményre a 11. és a 14. cikk szabályai alkalmazandók. Bizonyítani kell a beleegyezés hiányát és azt, hogy az elkövető szándéka arra is kiterjedt. A sértettnek a (2) bekezdés 1. pontja vagy a (4) bekezdés 1. pontja szerinti életkora önmagában nem keletkeztet vélelmet arra, hogy az (1) bekezdés szerinti alapeset tényállási elemei megvalósultak. Ha a cselekmény nem minősül nemi erőszaknak, a gyermekek szexuális integritását beleegyezésüktől függetlenül védő rendelkezések továbbra is alkalmazandók.”

§ 15. A 153. cikk vége a következő szöveggel egészül ki: „, amennyiben a cselekmény nem valósít meg a 152. cikk szerinti bűncselekményt”.

§ 16. A 157. cikk a (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) E cikk rendelkezései annyiban alkalmazandók, amennyiben a cselekmény nem valósít meg a 152. cikk szerinti bűncselekményt.”

§ 17. A 195. cikk a (6)-(8) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A más személy lakásába történő jogellenes behatolással elkövetett lopás két évtől tizennégy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, kivéve, ha súlyosabb büntetés van előírva. E bekezdés alkalmazásához nem szükséges, hogy a lakó a cselekmény elkövetésekor a lakásban jelen legyen.

(7) Ha az elkövető a más személy lakásába történő jogellenes behatolással elkövetett lopás során löfegyvert, robbanóanyagot vagy más tárgyat tart magánál azzal a céllal, hogy azt személlyel szemben a lopás elkövetéséhez, az eltulajdonított dolog megtartásához vagy menekülése biztosításához felhasználja, a büntetés öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, kivéve, ha súlyosabb büntetés van előírva.

(8) Ha a rablás tényállási elemei megvalósulnak, a cselekményt a 198. vagy a 199. cikk alapján kell minősíteni. Ugyanazon elvételért a (6) vagy (7) bekezdés alapján külön büntetés nem szabható ki.”

§ 18. A 196(1) cikk a 3. és a 4. ponttal egészül ki:

„3. a 195(6) cikk szerinti esetekben öt évtől húsz évig terjedő szabadságvesztés;

4. a 195(7) cikk szerinti esetekben nyolc évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.”

§ 19. A 196a. cikk a következőképpen egészül ki:

1. A jelenlegi szöveg jelölése (1) bekezdésre változik.

2. A cikk a (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Ha az (1) bekezdés szerinti lopást a 195(7) cikk szerinti körülmények között követik el, a büntetés tíz évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés és az elkövető teljes vagyonának vagy vagyonrészeinek elkobása.”

§ 20. A 197. cikk a következőképpen módosul és egészül ki:

1. A 3. pontban a „nyolc évig” szöveget követően a következő szöveg kerül beillesztésre: „, a 6. pont szerinti esetek kivételével”.

A BOLGÁR EREDETI 06. / 21. OLDALA

2. A 4. pontban a „nyolc évig” szöveget követően a következő szöveg kerül beillesztésre: „, a 7. pont szerinti esetek kivételével”.

3. Az 5. pontban a „196a. cikk” szöveget követően a következő szöveg kerül beillesztésre: „, (1) bekezdése”.

4. A cikk a 6. és a 7. ponttal egészül ki:

„6. a 195(6) cikk szerinti esetekben, a 195(7) cikk, valamint a 196. és a 196a. cikk szerinti esetek kivételével, egy évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés;

7. a 195(2) cikk szerinti esetekben, ha a lopást más személy lakásába történő jogellenes behatolással követik el, a 195(7) cikk, valamint a 196. és a 196a. cikk szerinti esetek kivételével, két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés.”

§ 21. A 198(1) cikkben a „három évtől tíz évig” szöveg helyébe az „öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó” szöveg lép.

§ 22. A 199. cikk a következőképpen módosul:

1. Az (1) bekezdésben, az 5. pontot követő szövegrészben az „öt évtől tizenöt évig” szöveg helyébe a „nyolc évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó” szöveg lép.

2. A (2) bekezdésben a „tizenöt évtől húsz évig” szöveg helyébe a „húsz évtől harminc évig” szöveg lép.

§ 23. A 209. cikk a következőképpen módosul:

1. Az (1) bekezdésben az „egy évtől hat évig” szöveg helyébe az „egy évtől tíz évig” szöveg lép.

2. A (2) bekezdésben az „öt évig” szöveg helyébe a „tíz évig” szöveg lép.

§ 24. A 210(1) cikkben az „egy évtől nyolc évig” szöveg helyébe a „három évtől tíz évig” szöveg lép.

§ 25. A 211. cikkben a „három évtől tíz évig” szöveg helyébe az „öt évtől tíz évig” szöveg lép.

§ 26. A 288. cikk a következőképpen módosul és egészül ki:

1. A jelenlegi szöveg jelölése (1) bekezdésre változik, és e bekezdésben az „egy évtől hat évig” szöveg helyébe a „két évtől nyolc évig” szöveg lép.

2. A cikk a (2)-(4) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A büntetés három évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés és a 37(1) cikk 6. és 7. pontja szerinti jogoktól való megfosztás, ha az (1) bekezdés szerinti cselekményt bíró, ülnök, ügyész vagy nyomozó hatóság a bűncselekmény felderítésére irányuló vizsgálatban vagy büntetőeljárásban hatáskörének gyakorlása során, illetve szervezett bűnözői csoport utasítására vagy döntésének végrehajtása érdekében követi el.

(3) Ha az (1) vagy (2) bekezdés szerinti cselekmény következtében súlyos bűncselekmény miatt a büntetőjogi üldözés elévül, és az elkövető e következményt előre látta, és kívánta vagy abba belenyugodott, a büntetés öt évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés és a 37(1) cikk 6. és 7. pontja szerinti jogoktól való megfosztás.

(4) Valamely határozat hatályon kívül helyezése vagy megváltoztatása, a terhelt felmentése, az eljárás megszüntetése vagy felfüggesztése, illetve az eljárási határidő lejártá önmagukban nem igazolják az e cikk szerinti bűncselekmény elkövetését. A büntetőjogi felelősséghez meg kell állapítani a konkrét hivatali köteleességszegést, az (1) bekezdés szerinti szándékot és célzatot, valamint a (3) bekezdés szerinti esetekben az elévülés bekövetkezésével fennálló okozati összefüggést.”

A BOLGÁR EREDETI 07. / 21. OLDALA

§ 27. A törvénykönyv a 288a. cikkel egészül ki:

„288a. cikk. (1) Az a bíró, ülnök, ügyész vagy nyomozó hatóság, aki hatáskörének gyakorlása során azzal a céllal, hogy valamely személy ellen jogellenesen vádat emeljenek, őt elítéljék vagy szabadságától megfosztják, illetve más személyt a törvény szerint járó büntetéstől megóvjon:

1. a bizonyítás tárgya szempontjából releváns okiratot, felvételt vagy más anyagot készít, megváltoztat, előterjeszt vagy felhasznál, tudva, hogy az nem eredeti vagy megváltoztatott, illetve hamisan tanúsítja eljárási cselekmény végrehajtását vagy az ügy szempontjából releváns körülményt;
2. a bűncselekmény felderítésére irányuló vizsgálattal vagy büntetőeljárással összefüggésben beérkezett vagy összegyűjtött, a bizonyítás tárgya szempontjából releváns anyagot jogellenesen megsemmisít, kicserél vagy elrejt;
3. az általa kibocsátott határozatban tudatosan valótlanul mutatja be a bizonyítási anyag tartalmát olyan kérdésben, amely az eljárás megindításának, a megindítás megtagadásának, felfüggesztésének vagy megszüntetésének alapja, a vád, a bűnösség, a büntetés vagy a szabadságelvonás szempontjából releváns;
4. vádat emel vagy tart fenn, illetve bűnösséget megállapító ítéletet hoz, tudva, hogy a személy a cselekményt nem követte el, vagy hogy a cselekmény nem bűncselekmény,

három évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel és a 37(1) cikk 6. és 7. pontja szerinti jogoktól való megfosztással büntetendő, kivéve, ha a magatartás súlyosabb bűncselekményt valósít meg.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti cselekmény következtében valamely személyt hat hónapnál hosszabb időre jogellenesen megfosztottak szabadságától, és az elkövető e következményt előre látta, és kívánta vagy abba belenyugodott, a büntetés öt évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés és a 37(1) cikk 6. és 7. pontja szerinti jogoktól való megfosztás, kivéve, ha a magatartás súlyosabb bűncselekményt valósít meg.

(3) A tények megállapítása vagy a jog értelmezése, illetve alkalmazása során elkövetett jóhiszemű tévedés nem valósít meg e cikk szerinti bűncselekményt. Az anyagok hitelt érdemlőségének vagy bizonyító jelentőségének eltérő értékelése nem azonosítható tartalmuk tudatosan valótlan bemutatásával. Valamely határozat hatályon kívül helyezése vagy megváltoztatása önmagában nem igazolja az (1) bekezdés szerinti szándékot és célzatot.

(4) Ha ugyanaz a cselekmény e cikk és a 288. cikk tényállási elemeit is megvalósítja, a súlyosabb büntetést előíró rendelkezést kell alkalmazni. E szabály nem zárja ki a külön elkövetett bűncselekményért, így a vesztegetésért fennálló felelősséget.”

§ 28. A 289. cikk a következőképpen módosul és egészül ki:

1. A jelenlegi szöveg jelölése (1) bekezdésre változik, és e bekezdésben az „egy évtől hat évig” szöveg helyébe az „egy évtől nyolc évig” szöveg lép.

2. A cikk a (2) és (3) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Ha az (1) bekezdés szerinti cselekményt a személy kinevezésével, előléptetésével, visszaminősítésével, áthelyezésével, ideiglenes kirendelésével vagy a kirendelés megszüntetésével, elbocsátásával vagy a tisztségből való ideiglenes felfüggesztésével, teljesítményértékelésével, kiegészítő díjazásának meghatározásával, a vele szembeni fegyelmi eljárással vagy hivatali felügyeletével kapcsolatos hatáskörrel visszaélve, illetve szervezett bűnözői csoport utasítására vagy döntésének végrehajtása érdekében követik el,

A BOLGÁR EREDETI 08. / 21. OLDALA

a büntetés két évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, kivéve, ha a magatartás súlyosabb bűncselekményt valósít meg. Ha az elkövető hivatalos személy, a bíróság a 37(1) cikk 6. és 7. pontja szerinti jogoktól való megfosztást is elrendeli.

(3) Kérelem, kifogás, panasz, ügyési óvás vagy jogi előterjesztés jogszerű benyújtása e cikk értelmében nem minősül hivatali kötelelességszegésre való rábírásnak.”

§ 29. A 301. cikk a következőképpen módosul:

1. Az (1) bekezdésben a „hat évig” szöveg helyébe az „egy évtől tíz évig” szöveg lép.
2. A (2) bekezdésben a „nyolc évig” szöveg helyébe a „két évtől tíz évig” szöveg lép.
3. A (3) bekezdésben a „tíz évig” szöveg helyébe a „három évtől tíz évig” szöveg lép.

§ 30. A 302. cikk a következőképpen módosul:

1. Az „a” alpontban a „három évtől tíz évig” szöveg helyébe az „öt évtől tizenkét évig” szöveg lép.
2. A „b” alpontban a „három évtől tizenöt évig” szöveg helyébe az „öt évtől tizenöt évig” szöveg lép.

§ 31. A 304. cikk a következőképpen módosul:

1. Az (1) bekezdésben a „hat évig” szöveg helyébe az „egy évtől tíz évig” szöveg lép.
2. A (2) bekezdésben a „nyolc évig” szöveg helyébe a „két évtől tíz évig” szöveg lép.

§ 32. A 304a. cikkben a „tíz évig” szöveg helyébe a „három évtől tíz évig” szöveg lép.

§ 33. A 304b. cikk a következőképpen módosul és egészül ki:

1. Az (1) bekezdésben a „hat évig terjedő szabadságvesztés vagy pénzbüntetés” szöveg helyébe a „két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés és pénzbüntetés” szöveg lép.
2. A (2) bekezdésben a „három évig terjedő szabadságvesztés vagy pénzbüntetés” szöveg helyébe az „egy évtől hat évig terjedő szabadságvesztés és pénzbüntetés” szöveg lép.
3. A cikk a (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha az (1) vagy (2) bekezdés szerinti cselekmény bíróra, ülnökre, ügyészre vagy nyomozó hatóságra büntetőeljárással vagy bűncselekmény felderítésére irányuló vizsgálattal összefüggésben gyakorolt befolyást érint, a büntetés három évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés és az adott bekezdésben meghatározott pénzbüntetés.

(4) Ha az e cikk szerinti bűncselekményt hivatalos személy hivatali helyzetét felhasználva követi el, a bíróság a 37(1) cikk 6. és 7. pontja szerinti jogoktól való megfosztást is elrendeli.”

§ 34. A 305a. cikk a következőképpen módosul és egészül ki:

1. A jelenlegi szöveg jelölése (1) bekezdésre változik, és e bekezdésben a „három évig” szöveg helyébe az „egy évtől hat évig” szöveg lép.
2. A cikk a (2) bekezdéssel egészül ki:
„(2) Ha az (1) bekezdés szerinti közvetítés bíró, ülnök, ügyész vagy nyomozó hatóság büntetőeljárásban vagy bűncselekmény felderítésére irányuló vizsgálatban tanúsított cselekményéhez vagy mulasztásához kapcsolódik, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés és az (1) bekezdés szerinti pénzbüntetés, kivéve, ha a magatartás súlyosabb bűncselekményt valósít meg.”

A BOLGÁR EREDETI 09. / 21. OLDALA

§ 35. A 342. cikk a következőképpen módosul:

1. A (3) bekezdés „b” alpontjában a „tíz évtől húsz évig” szöveg helyébe a „tizenöt évtől harminc évig” szöveg, a „tizenöt évtől húsz évig” szöveg helyébe pedig a „húsz évtől harminc évig” szöveg lép.
2. A (4) bekezdés „b” alpontjában a „tizenkét évtől húsz évig” szöveg helyébe a „tizennyolc évtől harminc évig” szöveg, a „tizenhárom évtől húsz évig” szöveg helyébe pedig a „húsz évtől harminc évig” szöveg lép.

§ 36. A 343. cikk a (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Ha a halált gépjármű vezetése során okozzák, a cselekmény különösen súlyos esetnek minősül, és az elkövető előre látta a halál okozásának lehetőségét, de bízott annak elkerülésében, a büntetés tizenöt évtől harminc évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a halált az alábbi szabályszegések valamelyike okozta:

1. a megengedett sebesség lakott területen óránként több mint ötven kilométerrel, lakott területen kívül óránként több mint nyolcvan kilométerrel történő túllépése;
2. részvétel nem engedélyezett versenyen közforgalom számára nyitott úton;
3. autópályán vagy gyorsforgalmi úton a megengedett haladási iránnyal szándékosan ellentétes irányban történő közlekedés.

E bekezdés alkalmazásához meg kell állapítani a konkrét szabályszegés és a bekövetkezett halál közötti okozati összefüggést. Az alkohol- vagy kábítószer-vizsgálat megtagadása önmagában nem igazolja sem a szabályszegést, sem a bűnösség e bekezdés szerinti alakzatát. Ha a halált szándékosan okozzák, az adott szándékos bűncselekményre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Ha a (3) vagy (4) bekezdés szerinti körülmények is fennállnak, az (5) bekezdést is alkalmazni kell.”

§ 37. A 343a. cikk a (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A 343(6) cikk szerinti esetekben, ha az elkövető a sértett vagy sértettek megsegítése érdekében minden tőle telhetőt megtett, a büntetés tíz évtől huszonöt évig terjedő szabadságvesztés.”

§ 38. A 343r. cikk a (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha a 343(6) cikk szerinti bűncselekményért életfogytig tartó szabadságvesztést szabnak ki, a gépjárművezetéshez való jogtól harmincegy évtől harmincöt évig terjedő időtartamra való megfosztást kell elrendelni. Az időtartam az elítélést kimondó ítélet jogerőre emelkedésekor kezdődik. Ezen időtartam leteltétől függetlenül az elítélt e jogát nem gyakorolhatja az életfogytig tartó szabadságvesztés vagy az annak helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtása alatt. A 49(4) és 59(4) cikk megfelelően alkalmazandó.”

ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

§ 39. A Büntetőeljárás törvénykönyv 35(2) cikke (kihirdetve: Állami Közlöny, szám: 86 / 2005; módosítva és kiegészítve: számok: 46 és 109 / 2007, számok: 69 és 109 / 2008, számok: 12, 27, 32 és 33 / 2009, számok: 15, 32 és 101 / 2010, számok: 13, 33, 60, 61 és 93 / 2011, számok: 19, 20, 25 és 60 / 2012, számok: 17, 52, 70 és 71 / 2013, szám: 21 / 2014, számok: 14, 24, 41, 42, 60, 74 és 79 / 2015, számok: 32, 39, 62, 81 és 95 / 2016, számok: 13, 63 és 101 / 2017, számok: 7, 44, 87 és 96 / 2018, számok: 7, 16 és 83 / 2019, számok: 98, 103 és 110 / 2020, számok: 9, 16, 20, 41, 80 és 85 / 2021, számok: 32 és 62 / 2022, számok: 48, 69, 84 és 86 / 2023, számok: 18, 36 és 39 / 2024, számok: 61, 65 és 97 / 2025, számok: 16, 32, 51 és 59 / 2026): a következőképpen egészül ki:

1. A „287a,” szöveget követően a következő szöveg kerül beillesztésre: „288, 288a, 289,”.

2. A „343(1) cikk »B« alpontja, (3) bekezdésének »b« alpontja és (4) bekezdése” szöveget követően a következő szöveg kerül beillesztésre: „, a 343a(3) cikk”.

3. A rendelkezés egy második mondatral egészül ki: „A megyei bíróság első fokon eljár minden más olyan ügyben is, amely olyan bűncselekményre vonatkozik, amelyre a Büntető törvénykönyv Különös Része életfogytig tartó szabadságvesztést vagy át nem változtatható életfogytig tartó szabadságvesztést ír elő, a (4) és (5) bekezdés és a Harmincegyedik Fejezet különös szabályainak figyelembevételével.”

§ 40. Az e törvény hatálybalépése előtt elkövetett cselekményekre alkalmazandó büntetőjogot a Büntető törvénykönyv 2. cikke szerint kell meghatározni. Bűncselekményt megállapító vagy súlyosabb büntetést előíró rendelkezésnek nincs visszaható hatálya. A törvény hatálybalépése előtt megindított bírósági eljárásokat a korábbi hatásköri szabályok szerint kell befejezni.

§ 41. A törvény hatálybalépésétől számított három éven belül az Igazságügyi Minisztérium utólagos hatásvizsgálatot végez, és közzéteszi annak eredményeit. A vizsgálat kiterjed a kiszabott és ténylegesen végrehajtott büntetésekre, az 55., 58a. és 63. cikk alkalmazására, a nyilvánvaló igazságtalanság miatt hatályon kívül helyezett vagy megváltoztatott ítéletekre, a visszaesésre, a 288., 288a., 289., 302., 304b. és 305a. cikk alkalmazására, az e bűncselekmények miatt folytatott eljárások időtartamára és eredményére, valamint a büntetések végrehajtási költségeire. Az adatokat természetes személyek azonosítása nélkül, összesített formában kell kezelni és közzétenni.

§ 42. E törvény az Állami Közlönyben történő kihirdetésétől számított hat hónap elteltével lép hatályba.

INDOKOLÁS

A Büntető törvénykönyv módosításáról és kiegészítéséről szóló törvénytervezethez

1. Az elfogadást szükségessé tevő okok

A törvénytervezet egyes súlyos bűncselekmények büntetésének emelését összekapcsolja az arányosság és az indokolt büntetéskiszabás kifejezett követelményeivel, valamint a büntető igazságszolgáltatás szándékos akadályozásával és korrumpálásával szembeni további büntetőjogi védelemmel. Tárgya az emberölés, a célzatosan okozott súlyos testi sértés, a nemi erőszak, a rablás, a lakásba behatolással elkövetett lopás, a csalás, a vesztegetés, a befolyással ügérkedés, az igazságszolgáltatásba való bűnös beavatkozás, valamint a gépjármű vezetése során okozott halál különösen súlyos esetei.

A büntetési tételeknek lehetővé kell tenniük, hogy a büntetés megfeleljen a konkrét bűncselekmény súlyának. A felső határ emelése bővíti a kivételesen súlyos esetekre adható válasz lehetőségeit; az alsó határ emelése az adott bűncselekmény jellemző súlyának jogalkotói értékelését fejezi ki. E választások mellett továbbra is szükséges a bíróság egyéniesített büntetéskiszabása. A büntetések emelése önmagában nem bizonyítja empirikusan a bűnözés csökkenését, és nem alapoz meg ilyen hatás bármely meghatározott mértékére vonatkozó ígéretet.

Az alapesetek büntetésének emelését össze kell hangolni a minősített és enyhébben büntetendő alakzatokkal. Ennek megfelelően a módosítások a 116., 124., 131., 131a., 196., 196a., 197., 199., 210., 211., 302., 304a. és 342. cikkekre is kiterjednek. E kapcsolat nélkül egy bűncselekmény súlyosabb alakzatához alacsonyabb felső határ vagy indokolatlanul alacsonyabb alsó határ társulhatna, miközben az eltulajdonított dolog visszaadása vagy a sértett megsegítése nem járna következetesen szabályozott jogkövetkezésménnyel.

A jogszerű büntetőjogi üldözés akadályozható a hivatali kötelességek tudatos elmulasztásával, anyagok elrejtésével, a bizonyítási tartalom valótlan bemutatásával és a hivatalos személyek jogellenes befolyásolásával. Ugyanezek az eszközök ártatlan személy üldözésére is felhasználhatók. A hivatali visszaélés, a hamis vád, a felvételek meghamisítása, a büntetőjogi üldözés akadályozása és a vesztegetés hatályos tényállásai e közérdek egyes részeit védik. A javaslat e magatartások hivatali alakzatainak pontosabb szabályozására és büntetéseik súlyának összehangolására irányul.

A beavatkozás a szándékos jogellenes magatartásokat célozza, ha a bűncselekmény tényállási elemeit megállapították. Nem abból indul ki, hogy az eljárás megindításának megtagadása, felfüggesztése, megszüntetése vagy a felmentés eleve jogellenes. E határozatok meghozatala kötelező, ha törvényi feltételeik fennállnak. A büntetőjogi védelemnek egyaránt vissza kell tartania a felelősség alóli jogellenes mentesítéstől, valamint ártatlan személy tudatos üldözésétől és elítélésétől.

A tervezet a megjelölt jogintézmények célzott reformja. Nem a Büntető törvénykönyv (CC) teljes újrakodifikálása, és nem azon az állításon alapul, hogy minden téves jogalkalmazás bűncselekmény. Az egyes eljárási határozatok hatékony felülvizsgálatához megfelelő eljárási garanciák is szükségesek; a büntetések emelése ezeket nem helyettesíti.

2. Célkitűzések és fő jogalkotási megoldások

2.1. A büntetés egyéniesítése, az összbüntetés és az életfogytig tartó szabadságvesztés

A 23. cikk kiegészítése a mérlegelést a halmazatba tartozó bűncselekményekre korlátozza. Az összbüntetés nem emelhető más, feltételezett bűnözői tevékenység miatt. A 24. cikk alkalmazásához vagy alkalmazásának mellőzéséhez külön indokolás szükséges, de a javaslat nem vezet be automatikus emelést vagy a büntetések mechanikus összeadását. A 24. cikk korlátai fennmaradnak: az összbüntetésként kiválasztott leg súlyosabb büntetés legfeljebb a felével emelhető, anélkül, hogy meghaladná az egyes büntetések összegét vagy az adott büntetési nem felső határát. A 27. cikk továbbra is külön szabályozza a büntetések egyesítését, ha a bűncselekményt korábbi elítélés után követik el.

Az 54. cikk kiegészül a bírósági mérlegelés sorrendjével és annak követelményével, hogy a bíróság fejtse ki a megállapított tények és a választott büntetési nem és mérték közötti kapcsolatot. Az 56. cikkben a tényállási elemek kétszeres értékelésére vonatkozó hatályos tilalom fennmarad. A hallgatáshoz való jog gyakorlása, a vád vitatása és a jogszerű védekezés nem emelheti a büntetést. Más, nem bizonyított vád nem helyettesítheti az elkövető társadalomra veszélyességére vonatkozó, megállapított adatokat.

További bűncselekményeknél lehetséges végső büntetésként jelenik meg az életfogytig tartó szabadságvesztés. Ez törvényi maximum, nem jellemző, vélelmezett vagy kötelező büntetés. A 38a(2) cikk alapján a bíróságnak külön kell megállapítania a konkrét bűncselekmény kivételes súlyát, és azt, hogy még a megengedett határozott tartamú szabadságvesztés sem érne el a 36. cikk szerinti célokat. A „különösen súlyos esetként” való minősítés vagy más minősítő körülmény fennállása nem helyettesíti ezt a mérlegelést. A javaslat nem teremt új eseteket át nem változtatható életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására.

A 38a(3) cikk szerinti, harminc évi szabadságvesztésre történő átváltoztatás legalább húsz év letöltése után továbbra is lehetséges, az (5) bekezdés szerint a letöltött idő beszámításával. Az elítéltet önálló kérelembenyújtási jog illeti meg a Büntetőeljárás törvénykönyv (CPC) 449. cikke alapján; a határozat a CPC 450. cikke szerint felülvizsgálható, és elutasítás után a törvényi feltételekkel új kérelem nyújtható be. Az átváltoztatás nem jelent automatikus szabadulást. A felülvizsgálat tényleges hozzáférhetősége és a rehabilitáció feltételei alapvető garanciák minden esetben, amikor a kibővített büntetést alkalmazzák.

A 39(2) cikk módosítása húsz évet meghaladó tartamot kizárólag kifejezetten meghatározott esetekben enged meg. Ez az új, minősített gondatlan közlekedési bűncselekmény miatt is szükséges, mivel a Különös Részben meghatározott bűncselekményekre vonatkozó hatályos kivétel a szándékos bűncselekményekre korlátozódik. A bővítés összhangban áll a javasolt konkrét büntetésekkel, és nem ad általános felhatalmazást a törvényi felső határok túllépésére.

2.2. Az élet és a testi épség

A 115. cikkben a hatályos tíz évtől húsz évig terjedő büntetés helyébe tizenöt évtől harminc évig terjedő szabadságvesztés és az életfogytig tartó szabadságvesztés alternatívája lép. Az emelés figyelembe veszi az élet szándékos és visszafordíthatatlan elvételét. A 116(1) cikk szerinti minősített emberölés alsó határa húsz évre, a határozott tartamú büntetés felső határa harminc évre emelkedik, a hatályos leg súlyosabb alternatívák megtartásával. Ez fenntartja az alapeset és a minősített eset megkülönböztetését, és összehangolja az (1) bekezdést a (2) bekezdés hatályos büntetési tételével. Az emberölés enyhébben büntetendő alakzatai nem kerülnek

A BOLGÁR EREDETI 13. / 21. OLDALA

az említett bűncselekményekkel azonos elbírálás alá. A konkrét büntetést minden esetben az 54-58. cikk alapján kell meghatározni, amennyiben az adott feltételek fennállnak.

Az új 128(3) cikk a súlyos sérülés okozására irányuló egyenes szándékot foglalja magában. Bizonyítani kell, hogy az elkövető a (2) bekezdésben felsorolt valamely sérülés okozását kívánta; a súlyos eredmény bekövetkezése önmagában nem bizonyítja e szándékot. A testi sértés minősített alakzatai, a veszélyes visszaesés és az ilyen szándékos sérülés következtében gondatlanul okozott halál szabályozása összehangolásra kerül. Ha a szándék a halál okozására irányul, az emberölésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az egyenes szándékkal okozott súlyos testi sértés öt évtől húsz évig terjedő büntetési tétele tükrözi mind az egészséget érő tartós sérelmet, mind az elkövető akaratának bizonyítottan e következményre irányulását. A 131(3) cikk és a 131a(2) cikk szerinti hét-, tíz- és tizenkét éves alsó határok fokozatosan értékelik a minősítő körülmények és a veszélyes visszaesés többsúlyát. Ha ezt követően gondatlanul okozott halál következik be, a 124(5) cikk a büntetési tételt tíz-harminc évre, veszélyes visszaesés esetén tizenöt-harminc évre emeli. A 124(2) és (4) cikk szerinti enyhébb elbírálás kifejezetten fennmarad. Az életfogytig tartó szabadságvesztés alternatívája minden ilyen bűncselekménynél a 38a. cikk önálló alkalmazását igényli, nem pusztán a sérülés típusán alapuló következtetést.

2.3. A szexuális szabadság és integritás

A nemi erőszak általános tényállást kap, amely a sértett és az elkövető nemétől függetlenül alkalmazandó. A behatolás konkrét formái meghatározásra kerülnek, ideértve az elkövető vagy harmadik személy testébe történő, a sértett által kényszer következtében ténylegesen végrehajtott behatolást. A befejezett bűncselekményt az általános szabályok alapján kell a kísérlettel elhatárolni. Más testrészekkel vagy tárgyakkal történő behatolásnál szükséges a cselekmény szexuális jellege, amelyet természete, célja és körülményei alapján kell meghatározni. Önmagában az anatómiai hasonlóság nem teszi lehetővé, hogy orvosi tevékenység e bűncselekmény körébe kerüljön.

A védett érdek a konkrét cselekményre vonatkozó szabad döntés. A beleegyezés egy meghatározott cselekményre vonatkozik és visszavonható; a hallgatás, a fizikai ellenállás hiánya és a korábbi kapcsolatok önmagukban nem igazolják azt. A sértettnek nem kell bizonyítania, hogy fizikai ellenállást tanúsított. A beleegyezés hiányának és annak az elkövető szándékába való bevonásának bizonyítási terhe a vádat terhelően fennmarad. A bűnösség és a ténybeli tévedés általános szabályai alkalmazandók; objektív büntetőjogi felelősség nem kerül bevezetésre.

E megközelítés megfelel a szexuális önrendelkezés hatékony védelmére vonatkozó kötelezettségnek az Emberi Jogok Európai Egyezménye (ECHR) 3. és 8. cikke alapján, amint azt a 2003. december 4-én hozott M. C. kontra Bulgária ítélet, 39272/98. számú kérelem, §§ 153 és 166 kifejti. Az ítélet nem határozza meg a konkrétan javasolt büntetéseket; azok önálló jogalkotói értékelést képviselnek. Az öt-húsz, hét-huszonöt és tíz-harminc évből tizenöt-harminc évig terjedő fokozatosság figyelembe veszi a sértett életkorát és függő helyzetét, a csoportos elkövetést, a visszaesést és a további súlyos következményeket. Az életfogytig tartó szabadságvesztés alternatívája a 38a. cikk korlátjával a kivételesen súlyos egyedi bűncselekményekkel szemben nyújt védelmet.

A tizenhat év alatti életkor a bizonyított nemi erőszak minősítő körülménye, de önmagában nem helyettesíti az alapeset tényállási elemeit. A beleegyezés, amely a különös, életkoron alapuló bűncselekmények alkalmazását nem zárja ki, nem válik automatikusan a nemi erőszak szempontjából a beleegyezés hiányává. A gyermekek más alkalmazandó rendelkezések szerinti védelme fennmarad. A 149., 150., 151., 153. és 157. cikk szubszidiaritási szabályai ugyanazon cselekmény vonatkozásában rendezik az átfedést, és nem zárják ki a különálló, önálló cselekményekért fennálló felelősséget.

A BOLGÁR EREDETI 14. / 21. OLDALA

2.4. A tulajdon és a család

A lakásba behatolással elkövetett lopás a tulajdont és az egyén személyes terén belüli biztonságot egyaránt sérti. A minősített eset akkor is magában foglalja a jogellenes behatolást, ha a lakó átmenetileg távol van. A fegyveres alakzatnál bizonyítottan fenn kell állnia annak a célnak, hogy a fegyvert vagy tárgyat személlyel szemben a lopás elkövetéséhez, az eltulajdonított dolog megtartásához vagy meneküléshez használják fel. A tárgy e cél nélkül történő birtoklása nem elegendő. A fegyver nélküli behatolás két évtől tizenévig évig terjedő büntetési tétele a lakás sérthetlenségének többsérelmét tükrözi. Ha bizonyított a fegyver vagy tárgy személlyel szembeni felhasználására való készség, az alsó határ öt évre, a határozott tartamú felső határ húsz évre változik. Az életfogytig tartó szabadságvesztés alternatíváját nem igazolja pusztán a fegyver magánál tartása: a 38a. cikk valamennyi további feltétele szükséges, ideértve a személyeket érő konkrét veszély értékelését.

A veszélyes visszaesés és a kivételesen nagy érték megfelelő esetei szabályozásra kerülnek. Kizárt ugyanazon elvétel lopásként és rablásként történő külön büntetése. Ha a rablás tényállási elemei megvalósulnak, a 198. vagy a 199. cikk alkalmazandó.

A dolog visszaadása vagy pótlása továbbra is alapja a lakásba behatolással elkövetett fegyver nélküli lopás enyhébb elbírálásának: a 197. cikk 6. pontja alapján egy évtől tíz évig, nagy érték esetén a 7. pont alapján két évtől tizenkét évig terjedő büntetéssel. A 3. és 4. pont kifejezett kivételei megszüntetik az átfedést a hatályos, nyolc évig terjedő büntetéssel, ha a behatolás egyben akadály áttörésével, technikai eszköz használatával vagy a felsorolt további elemek valamelyikével jár. Az új 6. és 7. pont kifejezetten kizárja a fegyveres alakzatot, a veszélyes visszaesést és a 196a. cikk szerinti eseteket. Az 5. pont szerinti hatályos enyhébb elbírálás kizárólag a 196a(1) cikk vonatkozásában marad fenn.

A rablás alapeseténél a kényszerítés és a tulajdon elleni bűncselekmény összekapcsolódása igazolja a három-tíz évről öt-húsz évre javasolt emelést; a 199(1) cikk szerint a minősítő körülmények nyolc-harminc évet indokolnak, a (2) bekezdésben pedig a határozott tartamú tétel húsz-harminc évre emelkedik. Az életfogytig tartó szabadságvesztés alternatívái az Általános Rész önálló korlátainak figyelembevételével alkalmazandók. A családnál egységes tízéves felső határt javasol a tervezet, fokozatos alsó határokkal: egy év a 209(1) cikk szerint; a 39(1) cikk általános alsó határa a 209(2) cikkekre; három év a 210. cikk és öt év a 211. cikk alapján. A fennálló tévedés kihasználásának alacsonyabb alsó határa megkülönbözteti ezt az alakzatot a tévedés aktív előidézésétől. A minősített család magasabb alsó határai figyelembe veszik a sajátos módszert, az ismételt elkövetést, az értéket vagy a veszélyes visszaesést. A 209(3) cikk szerinti kisebb súlyú esetek és a család egyes típusainak különös tényállásai fennmaradnak.

2.5. Kivételesen veszélyes, halált okozó gépjárművezetés

Az új 343(6) cikk nem alkalmazandó minden halálos közúti balesetre. Együttesen szükséges a különösen súlyos eset, a kifejezetten felsorolt szabályszegés, a halállal fennálló okozati összefüggés, valamint a halál lehetőségének előrelátása az elkerülésébe vetett túlzott bizalommal együtt. A számszerű sebességhatárok és a szabályszegések kimerítő felsorolása az előreláthatóságot szolgálja. Az életfogytig tartó szabadságvesztés itt is feltételezi a 38a(2) cikk szerinti további mérlegelést.

A javasolt tizenöt-harminc év és az életfogytig tartó szabadságvesztés alternatívája a gondatlan eredmény tekintetében a büntetéskiszabási politika lényeges változását jelenti. Indoka a különösen súlyos eset, a pontosan meghatározott, rendkívül veszélyes magatartás és a halál tényleges előrelátásának együttes fennállása. A tudatos gondatlanság nem kerül azonos elbírálás alá a

A BOLGÁR EREDETI 15. / 21. OLDALA

szándékossággal: meg kell állapítani azokat a konkrét körülményeket, amelyekre az elkövető a halál elkerülését illetően támaszkodott. Az életfogytig tartó szabadságvesztéshez emellett külön bizonyítani kell a 38a. cikk szerinti kivételes súlyt, és indokolni kell a határozott tartamú büntetés elégtelenségét. Sem a halálos eredmény, sem a gyorshajtás önmagában nem alapozza meg ezt a büntetést.

A 342. cikk összehangolása elkerüli, hogy közlekedési bűncselekménynél a szándékosan okozott halálhoz alacsonyabb határozott tartamú büntetés társuljon. A (3) bekezdés „b” alpontjában tizenöt-harminc év, különösen súlyos esetben pedig húsz-harminc év vagy életfogytig tartó szabadságvesztés a javaslat. A (4) bekezdés „b” alpontjának minősített tényállásában az alsó határ tizennyolc év, különösen súlyos esetben húsz év, ugyanazon határozott tartamú felső határral és az életfogytig tartó szabadságvesztés alternatívájának megtartásával. Így összehasonlítható, különösen súlyos esetekben a halál szándékos okozásának alsó határa magasabb a tudatos gondatlanságénál. A módosítás nem változtatja meg a 342. cikk szerinti bűncselekmények tényállási elemeit vagy alkalmazási körét.

A sértett minden lehetséges eszközzel való megsegítése külön, alacsonyabb, tíz évtől huszonöt évig terjedő büntetési tételhez vezet. Az életmentés ösztönzése fennmarad. Az alkohol- vagy kábítószer-vizsgálat megtagadása önmagában nem bizonyítja a különös feltételeket. A halál szándékos okozása esetén az adott szándékos bűncselekményre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Ha a 343(3) vagy (4) cikk szerinti körülmények is fennállnak, az elközbásra és az ellenértékre vonatkozó hatályos (5) bekezdés alkalmazása fennmarad; az új minősített eset nem szünteti meg ezt a jogkövetkezményt.

A gépjárművezetéshez való jogtól való együttes megfosztás időtartamát a javaslat kifejezetten szabályozza arra az esetre, ha az új 343(6) cikk alapján ténylegesen életfogytig tartó szabadságvesztést szabnak ki. A harmincegy évtől harmincöt évig terjedő időtartam összehangolódik a 38a(3) cikk szerinti átváltoztatáskor alkalmazandó harmincéves tartammal és a 343r(2) cikk szerinti további egy-öt évvel. Az általános szabályok szerinti egyéniesítés, csökkentés és beszámítás fennmarad. Az időtartam letelte nem teszi lehetővé a jog gyakorlását az életfogytig tartó vagy a helyébe lépő szabadságvesztés alatt. Ha az eredeti ítélet határozott tartamú szabadságvesztést szab ki, ideértve az 55., 58a. vagy 63. cikk alkalmazása utáni eseteket, a (2) bekezdés marad alkalmazandó.

2.6. A büntetőjogi üldözés szándékos akadályozása

A 288. cikk módosításai megtartják azt a sajátos célzatot, hogy valamely személyt a törvény szerint járó büntetéstől megóvjanak. Az alapeset büntetése egy évtől hat évig terjedő tartamról két évtől nyolc évig terjedő tartamra emelkedik. Három évtől tíz évig terjedő tételt ír elő a javaslat, ha a cselekményt bíró, ülnök, ügyész vagy nyomozó hatóság a megfelelő hatáskör gyakorlása során, illetve szervezett bűnözői csoport utasítására vagy döntésének végrehajtása érdekében követi el. A büntetőeljárás megindítását megelőző, bűncselekmény felderítésére irányuló vizsgálatok kifejezetten a szabály hatálya alá kerülnek.

A súlyos bűncselekmény miatti büntetőjogi üldözés elévülésének előidézését jelentő minősített eset öt évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Szükséges a tényállást megvalósító konkrét cselekmény, az okozati összefüggés és az e következményre kiterjedő szándék. A hivatalos személy hosszadalmas eljárásban való részvétele önmagában nem elegendő. Meg kell állapítani a tényállási elemeket megvalósító akadályozásban való közrehatását.

Az elévülés, a jelentéktelenség és az eljárás megindítását kizáró vagy megszüntetését megalapozó további törvényi okok megtartják rendeltetésüket. Az új minősített eset az elévülés

A BOLGÁR EREDETI 16. / 21. OLDALA

szándékos jogellenes előidézését bünteti, és nem fordít vissza egy már bekövetkezett megszűnést. Nem éleszti újjá az elévült büntetőjogi üldözést, és nem teremt visszaható hatályt a kedvezőtlenebb törvénynek. Az egyes bűncselekmények magasabb felső határai az általános szabályok szerint megváltoztathatják a jövőbeni cselekményekre alkalmazandó elévülési időket, amit a hatásvizsgálatban figyelembe kell venni. A 81(3) cikk szerinti abszolút elévülési idő is alkalmazandó, és kiskorú sértettek elleni bűncselekményeknél a 80(4) cikk különös kezdő időpontját annak törvényi hatályán belül figyelembe kell venni. Az új minősített eset nem használható e szabályok megkerülésére. A kedvezőbb törvény alkalmazását a 2. cikk szerint kell értékelni, különböző változatok önálló kedvező és kedvezőtlen részeinek nem létező törvénnyé való összekapcsolása nélkül.

A felső határ öt év fölé emelése a 93. cikk 7. pontja szerinti „súlyos bűncselekmény” fogalma szempontjából is releváns, többek között a 3046(2) és a 305a. cikk tekintetében. Megváltoztathatja a büntetőjogi felelősség alóli mentesítés alkalmazhatóságát a 78a. cikk szerint. A 66. cikk szerinti felfüggesztett szabadságvesztést a ténylegesen kiszabott büntetésre és az egyéb törvényi feltételekre, nem pusztán az elvont felső határra tekintettel kell értékelni. E következmények a reform körébe tartoznak, és nem mutathatók be pusztán szövegezési hatásként.

2.7. A bizonyítási alap szándékos meghamisítása és tudottan ártatlan személy üldözése

Az új 288a. cikk meghatározza a bűncselekményt megvalósító konkrét cselekményeket: nem eredeti, megváltoztatott vagy hamisan tanúsító anyag készítése, megváltoztatása, előterjesztése vagy felhasználása; releváns anyagok jogellenes megsemmisítése, kicserélése vagy elrejtése; a bizonyítási tartalom tudatosan valótlan bemutatása egy határozatban; vádemelés vagy elítélés annak tudatában, hogy a személy a cselekményt nem követte el, vagy hogy a cselekmény nem bűncselekmény. Közös feltétel a megfelelő hivatali hatáskör gyakorlása és a jogellenes üldözés, elítélés vagy szabadságelvonás, illetve más személyt a számára törvény szerint járó büntetéstől való megóvás sajátos célzata.

A védelem a bűncselekmény felderítésére irányuló korábbi vizsgálat során beérkezett vagy összegyűjtött anyagokra is kiterjed. Azok tudatos kicserélése vagy elrejtése formálisan megindított eljáráson kívül is megalapozhatja a felelősséget. Az a tény, hogy az anyagot nem fogadták el bizonyítási eszközként, nem igazolja annak jogellenes megsemmisítését az említett sajátos célzattal.

Az anyag tartalmának tudatosan valótlan bemutatását el kell határolni hitelt érdemlőségének és bizonyító súlyának értékelésétől. Ugyanazon anyagnak a magasabb felülvizsgálati fórum általi eltérő értékelése nem teszi az első értékelést bűncselekménnyé. Nem keletkezik felelősség pusztán hiányos indokolás, hatályon kívül helyezett határozat, elmulasztott határidő, felmentés vagy olyan jogértelmezés miatt, amelyet nem fogadtak el. A tényállás kiterjed a tudatos üldözésre vagy elítélésre olyan cselekményért, amely nem bűncselekmény, de továbbra is bizonyított tudomást és sajátos jogellenes célzatot igényel. A jogi következtetéssel való egyet nem értés nem helyettesíti e tényállási elemek bizonyítását. Minden objektív és szubjektív tényállási elemet az általános eljárás szerint kell bizonyítani.

A 288a. cikk szerinti három évtől tíz évig terjedő alaptétel a bírói funkcióval való visszaélés, a tudatos meghamisítás és a sajátos jogellenes célzat együttes fennállását tükrözi. Hat hónapot meghaladó jogellenes szabadságelvonás előidézése esetén öt-tizenkét év az előírás a személyes szabadságba való elhúzódó közvetlen beavatkozás miatt.

A BOLGÁR EREDETI 17. / 21. OLDALA

A hat hónapos küszöb a minősített esetet határolja el, anélkül, hogy a rövidebb szabadságelvonás kizárná az alapesetet. A szabadságelvonás jogellenességét és időtartamát, továbbá az okozati összefüggést és az e következményre kiterjedő szándékot egyaránt bizonyítani kell. A terhelt megjelenését biztosító kényszerintézkedés megszüntetése önmagában e tényállási elemek egyikét sem bizonyítja.

A rendelkezés szubszidiaritást és a 288. cikkel való összehangolást ír elő, ha ugyanaz a cselekmény valósítja meg a bűncselekményt. A külön elkövetett vesztegetésért vagy más önálló bűncselekményért való felelősség fennmarad. A rendelkezés nem teszi automatikusan érvénytelenné az alapügyben hozott határozatokat. Módosításukhoz vagy hatályon kívül helyezésükhöz a megfelelő eljárási út szükséges; a hivatalos személlyel szemben emelt vád nem jelent jogerős ítélettel megállapított bűnösséget.

2.8. Az igazságszolgáltatásra gyakorolt nyomás, vesztegetés, befolyással üzérkedés és közvetítés

A 289. cikk szerinti alapbüntetés egy évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztésre emelkedik. A két évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett minősített eset kiterjed a személyzeti, teljesítményértékelési, fegyelmi és igazgatási hatáskörökkel való, konkrétan meghatározott visszaélés útján történő rábírásra, valamint a szervezett bűnözői csoport utasítására vagy határozatának végrehajtásaként elkövetett cselekményekre. A jogszerű kérelmek, kifogások, panaszok, ügyészi óvások és jogi beadványok nem minősülnek hivatali kötelesség megszegésére való rábírásnak.

A passzív és aktív vesztegetés alapformáinál a felső határ tíz év lesz, a hivatali kötelesség megszegésétől és a más bűncselekménnyel való kapcsolattól függően egy-, két- vagy hároméves alsó határral. Az emelés a közhatalom áruba bocsátását és a jogszerű döntéshozatal sérelmét veszi figyelembe. A felelős hivatali beosztás, a zsarolás, az ismételt elkövetés vagy a nagy összeg a 302. cikk „a” pontja szerint öt-tizenkét évet, az elkövetett hivatali bűncselekménnyel való kapcsolat pedig a „b” pont szerint öt-tizenöt évet indokol. A 302a. cikk leg súlyosabb büntetési tétele változatlan marad. A fennálló, együttesen alkalmazandó pénzbüntetések, elkobzás és jogoktól megfosztás nem szűnnek meg, ahogyan a 306. cikk szerinti, zsarolás és haladéktalan önkéntes bejelentés esetén alkalmazható büntetés alóli mentesülés feltételei sem.

A 304b. cikk szerint a befolyás gyakorlásának céljával előnyt kapó személy esetében két-nyolc év, az előnyt nyújtó személy esetében egy-hat év szabadságvesztés javasolt, együttesen alkalmazandó pénzbüntetéssel. A különbség a résztvevők eltérő szerepét tükrözi. Ha a befolyás a büntető igazságszolgáltatásra irányul, a közös minősített büntetési tétel három-tíz év, a bűncselekmények felderítését és a személyes szabadságot közvetlenül fenyegető veszély miatt. A 305a. cikk szerinti közvetítés egy-hat évvel, a bírói hatóság cselekményével vagy mulasztásával fennálló különös kapcsolat pedig két-nyolc évvel büntetendő. A fenntartott szubszidiaritás megakadályozza, hogy a közvetítés tényállását a bizonyítottan súlyosabb bűncselekményi részvétel enyhébb helyettesítőjeként alkalmazzák.

A jogtalan előnyre, a releváns magatartásra és annak sajátos célzatára vonatkozó tényállási elemek fennmaradnak. A jogszerű szakmai képviselő és védelem nem azonos a befolyással üzérkedéssel. A jogoktól megfosztás a bizonyított hivatali visszaéléshez kapcsolódik, és azt az Általános Rész szerint egyéniesítik.

2.9. Hatáskör, időbeli hatály és a végrehajtás előkészítése

A Büntetőeljárás törvénykönyv 35. cikkének (2) bekezdéséhez kapcsolódó kiegészítés biztosítja, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztést lehetővé tevő valamennyi új bűncselekményt első fokon megyei bíróság tárgyalja, a különös hatáskör fenntartásával. Kifejezetten felveszi továbbá a 343a. cikk szerinti új privilegizált esetet,

A BOLGÁR EREDETI 18. / 21. OLDALA

a (3) bekezdést, valamint a 288., 288a. és 289. cikk szerinti bűncselekményeket. Az igazságszolgáltatás tagjaival szembeni ügyek különös szabályai és a katonai bíróságok hatásköre változatlan marad. A már megindított bírósági eljárásokat a korábbi hatásköri szabályok szerint fejezik be.

A súlyosabb büntetések és az új bűncselekmények csak a jövőre nézve alkalmazandók. A törvény hatálybalépése előtt elkövetett cselekményeknél a Büntető törvénykönyv 2. cikkét kell követni. A hatálybalépés hat hónapos elhalasztása lehetővé teszi a jogalkalmazó hatóságok és a büntetés-végrehajtás felkészülését. A kapcsolódó hatásköri módosítások magában a tervezetben szerepelnek; elfogadása ezért nem függ a külön eljárásjogi reformtervezet elfogadásától.

2.10. Nyomásgyakorlás személyzeti hatáskörök útján és a három törvény összehangolása

A 289. cikk (2) bekezdésének minősített esete kifejezetten kiterjed a jogellenes befolyásolás fő személyzeti és pénzügyi eszközeire, beleértve az ideiglenes kirendelést és annak megszüntetését. Ez azonos védelmet biztosít attól függetlenül, hogy a hatáskört igazgatási vezető vagy kollektív személyzeti testület tagja gyakorolja. A felelősség továbbra is személyes: az igazságszolgáltatással összefüggő hivatali kötelesség megszegésére való konkrét rábírás, a hatáskörrel való visszaélés és a szándékot bizonyítani kell. A Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanácsban betöltött tagság, a szavazásban való részvétel vagy a jogszerű személyzeti döntés önmagában nem alapoz meg bűncselekményt.

Az információs nyomok manipulálása, az iratok megsemmisítése és a bírósági döntések végrehajtásának akadályozása a konkrét tényektől és az adott tényállás elemeitől függően már jelenleg is a 282-285., 295-296., 308-311., 316., 319., 319b. és 319b. cikk szerinti bűncselekmények alá tartozhat. A tervezet nem alkot párhuzamos, meghatározatlan tartalmú általános tényállásokat. A Büntetőeljárás törvénykönyvre és az igazságszolgáltatási törvényre vonatkozó javaslatok a nyomok megőrzéséről, a bírói felülvizsgálatról, az összeférhetetlenség esetén történő kizárásról, az indokolt személyzeti döntésekről és a megállapított jogsértések nyomon követéséről rendelkeznek. E garanciák szükségesek az anyagi büntetőjog alkalmazásához; a büntetések emelése önmagában nem garantálja valamennyi visszaélés felderítését és megbüntetését.

3. A végrehajtáshoz szükséges pénzügyi és egyéb erőforrások

A ténylegesen végrehajtott szabadságvesztés hosszabb időtartama és az életfogytig tartó szabadságvesztés szélesebb alkalmazási lehetősége növelheti a büntetés-végrehajtási férőhelyek, a biztonság, az egészségügyi ellátás, a pszichológiai munka és a társadalmi visszailleszkedés költségeit. A tervezet ésszerűen nem mutatható be költségvetési szempontból semlegesnek.

A számszerű számításhoz szükséges a módosított bűncselekmények miatti éves elítélések száma, a kiszabott tartamok megoszlása, a ténylegesen végrehajtott büntetések várható változása, az enyhítések, a felfüggesztett büntetések és az idő előtti szabadítás, egy további fogvatartási nap határkölsége, a rendelkezésre álló kapacitás és a szükséges beruházások. Az életfogytig tartó büntetéseknel a rövid távú költségvetési hatást el kell választani a felhalmozódó hosszú távú költségektől.

Az igazságszolgáltatás elleni új és módosított tényállások képzést igényelnek a jogorvoslati felülvizsgálat tárgyát képező hiba és a szándékos bűncselekmény elhatárolásához. Erőforrások szükségesek az elektronikus nyomok, a határozatváltozatok, a hivatali kommunikáció és a bizonyítási anyagok mozgásának összegyűjtéséhez és ellenőrzéséhez. Figyelembe kell venni a nyomozó hatóságok, az ügyészség és a megyei bíróságok munkaterhének lehetséges változását, valamint a szakértői közreműködés költségeit is. Új állami hatóság nem jön létre.

A BOLGÁR EREDETI 19. / 21. OLDALA

A pénzügyi hatást ebben a szakaszban még nem számszerűsítették. Nem áll rendelkezésre elegendő adat ahhoz, hogy jóhiszeműen meghatározott teljes összeget állítsunk, vagy kijelentsük, hogy a meglévő költségvetések szükségképpen elegendők lesznek. A javaslat elfogadása esetén az Igazságügyi Minisztériumnak az illetékes hatóságok és az érintett költségvetési szervek részvételével pontosítania kell az értékelést, a törvénytervezet előkészítésére és benyújtására alkalmazandó eljárás szerint. A szükséges forrásokat az alkalmazandó költségvetési eljárás keretében kell tervezni.

A hatálybalépés előtti hat hónapos időszak lehetővé teszi az igazságszolgáltatás tagjainak és a nyomozó hatóságoknak a képzését, módszertani anyagok készítését a nemi erőszak új tényállásáról és az igazságszolgáltatás elleni bűncselekményekről, valamint a súlyosabb büntetések végrehajtásának megtervezését.

4. A végrehajtás várható eredményei, ideértve a pénzügyi eredményeket, és az utólagos értékelés

A várható eredmények: súlyosabb büntetések alkalmazhatósága bizonyított súlyos bűncselekményeknél, következetesebb kapcsolat az alap- és minősített esetek között, egyenlő védelem a nemi erőszakkal szemben, valamint az egyéniesített büntetéskiszabás könnyebben felülvizsgálható indokolása. Az igazságszolgáltatást érintő kiegészítések konkrétabb törvényi alapot teremtenek a bizonyított szándékos akadályozásért, az anyagok manipulálásáért, a tudottan ártatlan személy üldözéséért és a hivatalos személyekre gyakorolt jogellenes befolyásért való felelősséghez.

E várakozások nem jelentik azt, hogy a törvény elfogadása önmagában megszünteti a korrupciót, az eljárási visszaéléseket vagy valamennyi hibás határozatot. A tényleges eredmény a bűncselekmények megállapításától, független nyomozásuktól, a hatékony bírói felülvizsgálattól és a büntetések végrehajtásától függ. A javaslat nem ígér meghatározott százalékos bűnözéscsökkenést.

Az 55., 58a. és 63. cikk továbbra is csak a megfelelő anyagi és eljárási feltételek fennállása esetén alkalmazható. Nem változik a Büntetőeljárás törvénykönyv 369a. cikkében foglalt tilalom a 371. cikk 2. pontja szerinti rövidített bírósági bizonyításra a szándékos halálokozás eseteiben. Az emelt alsó határok következtésképpen nem jelentenek feltétlen minimumot minden eljárásban, de az 58a. cikk szerinti enyhítés sem vehető igénybe általánosan minden bűncselekménynél. Fiatalkorúval szemben nem szabható ki életfogytig tartó szabadságvesztés: a 63. cikk szerinti helyettesítés alkalmazandó. Alternatívaként történő előírása azonban emelheti az e cikk szerint alkalmazandó határozott idejű büntetési tartományt, és ezt a hatást külön is értékelni kell, életkori csoportonként és a 60. cikk szerinti nevelési célra tekintettel.

Pozitív pénzügyi eredmény előzetesen nem számszerűsíthető. A bűncselekményekkel okozott károk esetleges csökkenése nem jelent automatikusan megtakarítást az állami költségvetésnek. A pénzbüntetésekből és vagyonelevonásból származó többletbevételről sem feltételezhető előre, hogy elegendő lesz a nyomozás, a bírósági eljárás és a büntetés-végrehajtás költségeinek fedezésére.

A tervezett hároméves utólagos értékelésnek ki kell terjednie a kiszabott és ténylegesen végrehajtott büntetésekre, az 55., 58a. és 63. cikk alkalmazására, a nyilvánvaló igazságtalanság miatt hatályon kívül helyezett vagy megváltoztatott ítéletekre, a visszaesésre és a végrehajtási költségekre. Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekményeknél figyelemmel kell kísérni az eljárások számát, időtartamát és eredményét, a megszüntetés és felmentés okait, a bizonyított elkövetési módokat és a jogoktól megfosztás alkalmazását. A megindított

A BOLGÁR EREDETI 20. / 21. OLDALA

eljárások számának növekedése önmagában nem tekinthető a hatékonyság bizonyítékának. Az adatokat összesített formában, a személyes adatok védelmével teszik közzé.

5. Az európai uniós joggal, az Alkotmánnyal és a nemzetközi kötelezettségekkel való összhang elemzése

A tervezet a törvényesség, a személyes és bűnösségen alapuló felelősség, az egyenlőség, az arányosság és az ártatlanság vélelmének elvére tekintettel készült. Az új tényállások valamennyi objektív és szubjektív elem bizonyítását megkövetelik. A súlyosabb büntetések a jövőre nézve alkalmazandók, a Büntető törvénykönyv 2. cikkének, az Alkotmány 5. cikke (3) bekezdésének és az Emberi Jogok Európai Egyezménye 7. cikkének megfelelően.

A magasabb büntetések javaslata a jogalkotói mérlegelés gyakorlása, amelyet az Alkotmány 4. cikkének (1) bekezdése, 30. és 31. cikke, valamint a Büntető törvénykönyv 35. cikkének (3) bekezdése korlátoz. Az Alkotmánybíróság 2025. július 17-i 8. számú határozata a 15/2024. számú alkotmánybírósági ügyben megerősíti a büntetőpolitika meghatározására irányuló hatáskört és a büntető rendelkezések világosságának, előreláthatóságának követelményét. A 29/2024. számú alkotmánybírósági ügyben, közigazgatási szankciós kérdésben hozott 2025. április 30-i 4. számú határozat a valódi egyéniesítés és arányosság általános követelménye szempontjából releváns. Egyik határozat sem igazolja előzetesen a konkrétan javasolt büntetési tételek alkotmányosságát. Ez az indokolt jogalkotói megkülönböztetéstől és a hatékony alkalmazási garanciáktól függ.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47-49. cikke szerinti jogok az 51. cikkben meghatározott hatályon belül relevánsak. Az előírt büntetési tételek fenntartják az egyéniesített bírói büntetéskiszabást, az igazságszolgáltatás elleni új bűncselekmények pedig konkrétan meghatározott szándékos magatartásokra korlátozódnak. A büntetések emelése nem szünteti meg azt a követelményt, hogy a konkrét büntetés súlya arányos legyen a bűncselekménnyel.

A 2011/93/EU irányelv a gyermekek védelme, a 2012/29/EU irányelv a sértettek jogai és védelme szempontjából releváns. A tervezet nem csökkenti az életkoron alapuló védelmet, és nem hárítja a sértettre a beleegyezés hiányának bizonyítási terhét. Az (EU) 2017/1371 irányelv az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalási és korrupciós bűncselekmények szempontjából releváns; a megfelelő különös tényállások fennmaradnak. A tervezet nem tekintendő ezen jogi eszközök teljes átültetésének.

A bírói hatalom gyakorlásával összefüggő bűncselekményeknél az Alkotmány 117. cikkének (2) és 132. cikkének (1) bekezdése döntő jelentőségű. A jogalkalmazás függetlensége együtt érvényesül a közvéderrel üldözendő szándékos bűncselekményért való felelősséggel. A jóhiszemű hiba, a bizonyítékok eltérő értékelése és egy határozat pusztán hatályon kívül helyezése nem helyettesíti a tényállásszerű magatartást, a szándékot és a sajátos célzatot. Nem keletkezik általános büntetőjogi felelősség az ügy kedvezőtlen eredményéért vagy az igazságszolgáltatás valamely tagjának jogi véleményével való egyet nem értésért.

A tudottan ártatlan személy üldözésével és a bizonyítékok manipulálásával szembeni védelem összhangban áll az EJE 5. és 6. cikke szerinti személyes szabadság és tisztességes eljárás követelményeivel. Nem érinti az ítélt dolgot, és nem teszi lehetővé jogerős határozat érvénytelenítését az előírt eljárási jogorvoslatokon kívül. A megvádolt hivatalos személy védelemhez való joga és ártatlanságának védelme teljes mértékben érvényes marad.

Az életfogytig tartó szabadságvesztés alkalmazási körének bővítése mellett fennmarad a felülvizsgálat és az átváltoztatás jogi lehetősége. Az átváltoztatás nélküli életfogytig tartó szabadságvesztés fennálló rendszere nem terjed ki új

A BOLGÁR EREDETI 21. / 21. OLDALA

bűncselekményekre. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Harakchiev és Tolumov kontra Bulgária ügyben, a 15018/11. és 61199/12. számú kérelmek alapján hozott 2014. július 8-i ítélete, 246. és 264. pont, az EJEE 3. cikkének való megfelelést a felülvizsgálat valódi lehetőségéhez és a rehabilitáció tényleges esélyéhez köti. Egy jogi mechanizmus formális létezése hatékony végrehajtás nélkül nem elegendő. Az átváltoztatás fenntartása nem szünteti meg a valódi társadalmi visszailleszkedés feltételeinek biztosítására irányuló kötelezettséget.

A tervezet és indokolása a normatív jogi aktusokról szóló törvény 18. cikke szerinti javaslatot alkot. A törvénytervezet későbbi kidolgozása és benyújtása során az illetékes hatóságok elvégzik az alkalmazandó hatásvizsgálatot, nyilvános és intézményközi egyeztetést. A Minisztertanács elé megfontolásra benyújtott tervezethez elkészítik a normatív jogi aktusokról szóló törvény 28. cikkének (3) bekezdése szerinti állásfoglalást is az EJEE-vel és az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatával való összhangról. Ez az elemzés nem helyettesíti az intézményi eljárást.

Jogszabályi források és ítélkezési gyakorlat

A felülvizsgálat a 2026. szeptember 25-én hivatalosan közzétett szövegek alapján történt. A Büntető törvénykönyvnél a 2026. június 16-i Állami Közlöny 55. számában szereplő legutóbbi módosítást tartalmazó egységes szerkezetű változatot, a Büntetőeljárás törvénykönyvnél a 2026. június 30-i Állami Közlöny 59. számában szereplő legutóbbi módosítást tartalmazó változatot használták.

1. [Büntető törvénykönyv - Igazságügyi Minisztérium.](#)
2. [Büntetőeljárás törvénykönyv - Igazságügyi Minisztérium.](#)
3. [A Bolgár Köztársaság Alkotmánya - Igazságügyi Minisztérium.](#)
4. [A normatív jogi aktusokról szóló törvény - Igazságügyi Minisztérium.](#)
5. [Emberi Jogok Európai Egyezménye - hivatalos bolgár szöveg.](#)
6. [Az Európai Unió Alapjogi Chartája - EUR-Lex.](#)
7. [2011/93/EU irányelv - EUR-Lex.](#)
8. [2012/29/EU irányelv - EUR-Lex.](#)
9. [\(EU\) 2017/1371 irányelv - EUR-Lex.](#)
10. [Emberi Jogok Európai Bírósága, Harakchiev és Tolumov kontra Bulgária, 2014. július 8-i ítélet, 15018/11. és 61199/12. számú kérelmek - HUDOC.](#)
11. [Emberi Jogok Európai Bírósága, M. C. kontra Bulgária, 2003. december 4-i ítélet, 39272/98. számú kérelem, 153. és 166. pont - HUDOC.](#)
12. [Alkotmánybíróság, 2025. április 30-i 4. számú határozat, 29/2024. számú alkotmánybírósági ügy.](#)
13. [Alkotmánybíróság, 2025. július 17-i 8. számú határozat, 15/2024. számú alkotmánybírósági ügy.](#)

A normatív jogi aktusokról szóló törvény 18. cikke szerinti javaslat szerzője és benyújtója:

Marian Georgiev Ivanov ügyvéd

Szófiai Ügyvédi Kamara, egyéni ügyvédi nyilvántartási szám: 1800713910

E-mail: ivanov.bg.sf@gmail.com

2026. szeptember 25.

Minősített elektronikus aláírás: